

Ο εκπαιδευτικός ως επαγγελματίας: Θέματα διοίκησης της τάξης και της σχολικής μονάδας

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ-ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΝΕΟΔΙΟΡΙΣΤΩΝ &
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Ρόδος, 07/09/2022

Δρ. Χαράλαμπος Ν. Ψαράς
Διευθυντής Π.Ε. Δωδεκανήσου

Πιθανό σενάριο 1:

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Θεματικές Ενότητες – (παράδειγμα από σεμιναριακό κύκλο ΙΝ.ΕΠ – ΕΚΔΔΑ)

1. Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού. Μοντέλα διοίκησης και οι ικανότητες του ηγέτη στο σύγχρονο οργανωσιακό περιβάλλον - Οργανισμοί Μάθησης και οργανωσιακή Συμπεριφορά.
2. Η τεχνική της επικοινωνία, η επίλυση των διαφωνιών και συγκρούσεων. Δεξιότητες παρακίνησης και ανάπτυξης προσωπικού
3. Οργάνωση και διοίκηση στην εκπαίδευση. Στρατηγικός σχεδιασμός και οργανωσιακές αλλαγές. Κατάρτιση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης.
4. Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση. Αξιολόγηση εκπαιδευτικών συστημάτων και μορφές αξιολόγησης. Αξιολόγηση συντελεστών του εκπαιδευτικού έργου.
5. Τα οικονομικά της εκπαίδευσης. Οικονομική διαχείριση στην Εκπαίδευση. Κατανομή και διαχείριση οικονομικών πόρων.

Πιθανό σενάριο 1:

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Θεματικές Ενότητες – (παράδειγμα από σεμιναριακό κύκλο ΙΝ.ΕΠ – ΕΚΔΔΑ)

6. Κανόνες Νομιμότητας Διοικητικής Δράσης. Διοικητικές Πράξεις. Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας. Κανόνες και έγγραφα επικοινωνίας των δημοσίων υπηρεσιών.
7. Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας Α/βάθμιας & Β/βάθμιας Εκπαίδευσης. Υποχρεώσεις-Περιορισμοί-Δικαιώματα. Ειδικά Θέματα Εκπαιδευτικής Νομοθεσίας. Πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχική διαδικασία.
8. Εκπαιδευτική Πολιτική – Η ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση.
9. Πρακτική Άσκηση.
10. Αξιολόγηση γνώσεων και δεξιοτήτων.

Σήμερα οι νέοι και νέες εκπαιδευτικοί πόσο ενδιαφέρον θα έδειχναν για τη θεματολογία ενός τέτοιου σεμιναριακού κύκλου;

Αναλογιζόμενος τη δική μου εμπειρία και των συνάδελφων μου που είχαν τις προϋποθέσεις και την εμπειρία που η προϋπηρεσία σας προσδίδει,

θα ήθελα να συνδυάσω

το περιεχόμενο μιας τυπικής επιμόρφωσης για θέματα Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης, με θέματα που σχετίζονται με την Οργάνωση και Διοίκηση της Σχολικής Τάξης.

Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης VS Οργάνωση και Διοίκηση Σχολικής Τάξης

Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης **VS** Οργάνωση και Διοίκηση Σχολικής Τάξης

Πόσα κοινά στοιχεία εντοπίζουμε σε αυτούς τους δύο όρους της παραπάνω σύγκρισης ή αντιπαράθεσης;

Είναι περισσότερα τα κοινά στοιχεία ή υπερισχύουν οι διαφορές ;

Τα συμπεράσματα και οι προτάσεις που θα προκύψουν από τη σύγχρονη συζήτηση περί οργάνωσης και διοίκησης σχολικής τάξης θα είναι μετατρέψιμα και αξιοποιήσιμα στην οργάνωση και διοίκηση της σχολικής μονάδας;

Τι γνωρίζουμε για τη διαχείριση των τάξεων

Η αποτελεσματική διαχείριση της τάξης πρέπει να κινείται πέρα από τον έλεγχο της συμπεριφοράς των μαθητών.

Τις τελευταίες δεκαετίες έρευνες της κοινής γνώμης ανέδειξαν την πεποίθηση ότι η απάντηση σε πολλά σχολικά προβλήματα είναι η **βελτιωμένη πειθαρχία**.

Μεταξύ των επαγγελματιών, ιδιαίτερα των νέων δασκάλων, η διαχείριση της τάξης και η πειθαρχία παραμένουν **οι υπ' αριθμόν ένα ανησυχίες τους**.

Σημαντικό μέρος της σύγχρονης έρευνας αναδεικνύει την **υψηλή συσχέτιση** της μάθησης με το χρόνο.

Ενώ ο χρόνος επιβάλλει όρια στο τι μπορεί να επιτευχθεί, το βασικό ζήτημα είναι πώς χρησιμοποιείται ο χρόνος.

Στρατηγικές διαχείρισης ομάδας

Στη βιβλιογραφία ότι επιβεβαιώθηκε ότι υπάρχει μία σειρά στρατηγικών που χρησιμοποιούν οι δάσκαλοι για να προκαλέσουν υψηλά επίπεδα εμπλοκής στην εργασία και χαμηλά επίπεδα κακής συμπεριφοράς:

- Withitness
- Επικάλυψη
- Ομαλότητα και ορμή
- Εγρήγορση Ομάδας
- Μαθήματα που εμπλέκουν ενεργά τους μαθητές.

Η αφήγηση παραμένει η κυρίαρχη μέθοδος διδασκαλίας

Οι δάσκαλοι πρέπει να αναγνωρίζουν τόσο τις ακαδημαϊκές όσο και τις κοινωνικές διαστάσεις των εργασιών στην τάξη. Για παράδειγμα, οι μαθητές πρέπει να ερμηνεύουν όχι μόνο **τι** πρόκειται να μάθουν, αλλά και **με ποιο τρόπο** πρόκειται να συμμετάσχουν σε αυτό. Οι δάσκαλοι πρέπει να καταστήσουμε σαφείς **όχι μόνο τις προσδοκίες** μας αλλά και τις **διαδικασίες** που απαιτούνται για τη συμμετοχή των μαθητών.

Επικοινωνία στην τάξη

Μελέτες σχετικά με την επικοινωνία στην τάξη - λεκτικοί και μη λεκτικοί τρόποι με τους οποίους σηματοδοτούνται οι κανόνες, τα πρότυπα και οι προσδοκίες - δείχνουν πώς οι μαθητές και οι δάσκαλοι μεσολαβούν ενεργά και κατασκευάζουν το μαθησιακό περιβάλλον.

Μια προσεκτική ματιά στον τρόπο με τον οποίο εξελίσσονται οι δραστηριότητες της τάξης αποκαλύπτει την ανάγκη για ένα σύστημα διαχείρισης της τάξης που να είναι διακριτό, εμπεδωμένο, ρυθμιζόμενο, εκλεπτυσμένο και ανανεούμενο.

Τι χαρακτηρίζει την αποτελεσματική διαχείριση της τάξης;

Αρχή της χρονιάς. Ερευνητές διατύπωσαν την άποψη ότι αυτό που χαρακτηρίζει την αποτελεσματική διαχείριση της ομάδας, δεν είναι τόσο αυτό που κάνουν οι δάσκαλοι για να σταματήσουν τις μη αποδεκτές/αποκλίνουσες συμπεριφορές, αλλά από το πώς προλαμβάνουν τα προβλήματα εν τη γενέσει τους.

Έτσι, πολλές μελέτες διερεύνησαν πώς οι αποτελεσματικοί δάσκαλοι ξεκίνησαν τη σχολική τους χρονιά και ανακάλυψαν ότι τόσο στην Α/θμια όσο και στη Β/θμια εκπαίδευση, **η έναρξη** του σχολείου **είναι κρίσιμη** για την αποτελεσματική διαχείριση.

Οι εκπαιδευτικοί των οποίων οι μαθητές επέδειξαν υψηλά ποσοστά προσήλωσης σε στόχους και ακαδημαϊκά επιτεύγματα, εφάρμοσαν μια συστηματική προσέγγιση για τη διαχείριση της τάξης από την αρχή της σχολικής χρονιάς. Ξεκίνησαν τη χρονιά με:

- ✓ εκ των προτέρων προετοιμασία και σχεδιασμό κανόνων και διαδικασιών στην τάξη
- ✓ γνωστοποιούν με σαφήνεια τις προσδοκίες τους
- ✓ καθιερώνουν ρουτίνες και διαδικασίες και τις διδάσκουν μαζί με τις προσδοκίες τους για κατάλληλη απόδοση από τους μαθητές
- ✓ παρακολουθούν συστηματικά τις ακαδημαϊκές εργασίες και τη συμπεριφορά των μαθητών:
και
- ✓ παρέχουν ανατροφοδότηση σχετικά με την ακαδημαϊκή επίδοση και συμπεριφορά τους.

Αντιμετώπιση μη αποδεκτών συμπεριφορών

Φυσικά, ένα προσεκτικά σχεδιασμένο σύστημα διαχείρισης τάξης δεν θα το κάνει από μόνο του να σταματήσει κάθε μη αποδεκτή συμπεριφορά. Αυτές μπορεί συνήθως οι εκπαιδευτικοί να τις διαχειριστούν διακριτικά με τεχνικές, όπως η φυσική εγγύτητα ή η οπτική επαφή.

Μια πιο σοβαρή μη αποδεκτή συμπεριφορά μπορεί να απαιτεί πιο άμεση παρέμβαση.

Αντιμετώπιση μη αποδεκτών συμπεριφορών

Επειδή η τιμωρία ούτε διδάσκει επιθυμητή συμπεριφορά ούτε ενσταλάζει την επιθυμία για αποδεκτή συμπεριφορά, ίσως μπορεί να χρησιμοποιείται καλύτερα ως μέρος μιας προγραμματισμένης αντίδρασης σε επαναλαμβανόμενη μη αποδεκτή συμπεριφορά. Ωστόσο, η επιτυχία της παρέμβασης εξαρτάται από την ύπαρξη εύρυθμων ρουτινών.

Κύρια σημεία της έρευνας για τη διαχείριση της τάξης

Μια ανασκόπηση των προηγούμενων ερευνών αναδεικνύει ορισμένα στοιχεία ως βασικά για την αποτελεσματική διαχείριση της τάξης.

Δάσκαλοι που είναι αποτελεσματικοί διευθυντές τάξης:

- χρησιμοποιούν το χρόνο όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά.
- Εφαρμόζουν ομαδικές στρατηγικές με υψηλά επίπεδα εμπλοκής και χαμηλά επίπεδα μη αποδεκτής συμπεριφοράς.

Κύρια σημεία της έρευνας για τη διαχείριση της τάξης

- επιλέγουν μορφές διδασκαλίας μαθημάτων και ακαδημαϊκές εργασίες που ευνοούν την υψηλή συμμετοχή των μαθητών
- προλαμβάνουν τα προβλήματα με την εφαρμογή ενός οργανωμένου συστήματος στην αρχή της σχολικής χρονιάς
- επικοινωνούν με σαφήνεια ξεκάθαρους κανόνες συμμετοχής

Ωστόσο, αυτό δεν είναι όλη η ιστορία.

Το να μαθαίνεις να διδάσκεις είναι μια πολύπλοκη προσπάθεια που περισσότερο απαιτεί εξάσκηση στην επίλυση προβλημάτων από την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων

Πρόσφατες έρευνες

Τρία θέματα θα πρέπει να είναι κεντρικά για τη μελλοντική μελέτη της διαχείρισης και της πειθαρχίας της τάξης:

1. πειθαρχία σε επίπεδο σχολείου και διαχείριση τάξης
2. ποιότητα ακαδημαϊκών εργασιών, και
3. διαχείριση τάξης σε διαφορετικά πλαίσια.

Εύχομαι ξανά καλή σταδιοδρομία!!!